

Bruselj, 17. junij 2019
(OR. en)

10221/19

COEST 139

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Datum:	17. junij 2019
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	10101/19
Zadeva:	Sklepi Sveta o novi strategiji EU za Srednjo Azijo

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o novi strategiji za Srednjo Azijo, ki jih je Svet (zunanje zadeve) sprejel 17. junija 2019.

Sklepi Sveta o novi strategiji EU za Srednjo Azijo

1. Svet je zadovoljen, da so se odnosi med Evropsko unijo (EU) in Kazahstanom, Kirgiško republiko, Tadžikistanom, Turkmenistanom in Uzbekistanom po sprejetju prve strategije EU za Srednjo Azijo leta 2007 okrepili. V svetu, ki je vse bolj soodvisen in medsebojno povezan, EU in Srednjo Azijo družijo močni skupni interesi: danes sta si bližje kot kdaj koli prej. Svet izpostavlja velike priložnosti za nadgradnjo partnerstva med EU in Srednjo Azijo, ki so posledica pozitivne dinamike v Srednji Aziji.
2. Svet podpira skupno sporočilo visoke predstavnice in Evropske komisije z naslovom „EU in Srednja Azija: nove priložnosti za tesnejše partnerstvo“, ki skupaj s temi sklepi Sveta predstavlja novi politični okvir za sodelovanje EU z državami Srednje Azije v prihodnjih letih.
3. Svet poudarja pomen smotrnega in ciljno usmerjenega izvajanja nove strategije EU za Srednjo Azijo, ki je dragocena priložnost za EU in Srednjo Azijo, da vzpostavi trdno in trajno partnerstvo v vzajemno korist svojih državljanek in državljanov. Svet poziva države Srednje Azije, naj v ta namen sodelujejo z EU.
4. Svet je zadovoljen, da je v strategiji EU nov poudarek na krepitvi odpornosti ter pospeševanju blaginje in regionalnega sodelovanja v Srednji Aziji.
5. Svet ponovno potrjuje svojo zavezo, da bo z zainteresiranimi državami v regiji sklenil in izvajal ambiciozne, široko zasnovane in vzajemno koristne sporazume o okrepljenem partnerstvu in sodelovanju. Ti sporazumi nove generacije bodo še naprej temelj sodelovanja EU s Srednjo Azijo. Svet ponovno poudarja, da je obseg odnosov EU povezan s pripravljenostjo posameznih držav Srednje Azije za izvajanje reform in utrjevanje demokracije, človekovih pravic, pravne države in neodvisnosti sodstva ter za modernizacijo in diverzifikacijo gospodarstva, vključno s podpiranjem zasebnega sektorja, zlasti malih in srednjih podjetij, v svobodnem tržnem gospodarstvu.

6. Svet opozarja na zavezo EU, da bo podpirala regionalno sodelovanje. Državam Srednje Azije je prepuščeno, da v svojem tempu določijo najboljše strukture in mehanizme za spodbujanje dialoga in sodelovanja v regiji, medregijski dialog in večdržavni programi sodelovanja EU pa bodo pripomogli k okrepitevi regionalnega sodelovanja v Srednji Aziji.
7. Svet ob priznavanju ključne vloge držav Srednje Azije pri podpiranju mirovnega procesa, ki ga vodi in je zanj odgovoren Afganistan, in pri obnovi te države ter v skladu s strategijo EU za Afganistan poudarja, kako pomembno je nadalje utrjevati politične in gospodarske vezi med državami Srednje Azije in Afganistanom, da bi si skupaj prizadevali za vključujoč mirovni proces in trajnostni razvoj. Močnejša povezljivost med Srednjo Azijo, Afganistanom in Južno Azijo je ključna za mir, blaginjo in stabilizacijo širše regije.
8. Cilj strategije EU je oblikovati neizključujoče partnerstvo z državami Srednje Azije. EU bo še naprej sodelovala z mednarodnimi organizacijami, zlasti z Organizacijo za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE), Združenimi narodi (ZN) in Svetom Evrope, po potrebi pa tudi s tretjimi državami, kjer bi tako širše sodelovanje prispevalo k splošnim ciljem EU in te strategije.
9. Svet poudarja, da bi morale biti nadaljnje sodelovanje med EU in Srednjo Azijo osredotočeno na krepitev suverenosti in odpornosti držav in družb Srednje Azije ter regije kot celote. Prizadevanja za spodbujanje odgovornosti institucij, boj proti korupciji, krepitev varnosti državljanek in državljanov, boj proti podnebnim spremembam in degradaciji okolja, sanacijo zapuščenih rudnikov urana ter ohranjanje biotske raznovrstnosti in vodnih virov lahko uspejo le s poglobljenim dialogom in okrepljenim sodelovanjem. EU poziva k tesnejšemu sodelovanju pri gospodarjenju s čezmejnimi vodnimi viri in v zvezi s tem pozdravlja vlogo Mednarodnega sklada za reševanje Aralskega jezera ter pobude Regionalnega centra ZN za preventivno diplomacijo za Srednjo Azijo.

10. Spodbujanje in varstvo pravne države, človekovih pravic in temeljnih svoboščin, vključno s svobodo izražanja in združevanja, ugodnega okolja za civilno družbo in zagovornikov človekovih pravic ter spodbujanje in varstvo pravic žensk in otrok, pa tudi podpiranje agende Mednarodne organizacije dela za dostojno delo za pravično globalizacijo, morajo še naprej tvoriti jedro odnosov med EU in Srednjo Azijo. EU in države Srednje Azije bi morale še naprej spodbujati enakost spolov in si prizadevati zanj, pa tudi spodbujati udeležbo žensk v družbenem in gospodarskem življenju.
11. Svet poudarja, kako pomembno je okrepiti sodelovanje na področju migracij in mobilnosti, zlasti v okviru okrepljenih sporazumov o partnerstvu in sodelovanju, ter da je treba okrepiti dialog in spodbujati nadaljnje sodelovanje pri skupnih varnostnih izzivih, kot so nasilni ekstremizem, radikalizacija, terorizem, kibernetске in hibridne grožnje ter širjenje orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev. Svet poudarja pomen odpravljanja socialno-ekonomskih vzrokov za radikalizacijo. Spodbuja sodelovanje na področju kriznega upravljanja ter upravljanja in reforme varnostnega sektorja. Stalno sodelovanje pri upravljanju meja v regiji, vključno z Afganistanom, ima za prednostno nalogo EU, da bi pospešili trgovino znotraj regije, se borili proti nezakoniti trgovini z ljudmi, prepovedanimi drogami in blagom ter upravljali migracijske tokove.
12. Svet poudarja, da bi morale EU in države Srednje Azije še naprej sodelovati, da bi okrepile svoje partnerstvo, katerega cilj je blaginja. Sklenitev in izvajanje okrepljenih sporazumov o partnerstvu in sodelovanju, ki vključujejo obsežne določbe o trgovini, in učinkovita uporaba drugih obstoječih trgovinskih instrumentov, kot je splošni sistem preferencialov, bi morali povečati trgovinske in naložbene tokove med EU in državami Srednje Azije. Okrepljeni sporazumi o partnerstvu in sodelovanju bodo pospešili regulativno zблиževanje in usklajevanje s standardi EU in mednarodnimi standardi, izboljšali vzajemen dostop do trga ter prispevali k varstvu pravic intelektualne lastnine in geografskih označb. Pomembno je spodbujanje odprtega, zdravega, varnega in privlačnega okolja za podjetja in naložbe v Srednji Aziji, zlasti prek dialoga med podjetji. Svet poudarja tudi pomen nadaljnjega razvoja storitev, posodobitve infrastrukture in spodbujanja kmetijskega sektorja.

13. Svet se ob priznavanju strateške vloge Srednje Azije v globalnih prizadevanjih za spodbujanje povezljivosti med EU in Azijo ter poudarjanju, da bi morala ta prizadevanja prinesiti koristi za regijo, veseli okrepljenega sodelovanja z državami Srednje Azije za spodbujanje trajnostne in obsežne povezljivosti, ki temelji na pravilih. Svet v skladu s strategijo EU za povezovanje Evrope in Azije poziva k vzpostavitvi partnerstev za trajnostno povezljivost, kjer je to primerno, z državami Srednje Azije, da bi spodbujali kakovostno infrastrukturo in izboljšali ekonomsko, socialno, fiskalno in okoljsko trajnost v Srednji Aziji in z njo ter zagotovili nemoten tranzit blaga. Svet podpira prizadevanja za povezovanje Srednje Azije z državami vzhodnega partnerstva in Afganistanom. Podpira tudi prizadevanja za povezavo razširjenega vseevropskega prometnega omrežja z omrežji v Srednji Aziji in okrepitev vzajemnega interesa za izvajanje skupnih projektov na področju energetske in prometne povezljivosti, pri katerih bi se v celoti izkoristil premostitveni potencial Črnega in Kaspijskega morja. Promet postaja vse bolj večmodalen in pojavljajo se nove priložnosti za izboljšanje obstoječih evroazijskih prometnih omrežij in razvoj novih, zato bi imele lahko železniške povezave med severom in jugom ter vzhodom in zahodom v prihodnosti pomembno vlogo. Svet poudarja, da je treba sodelovati pri digitalni povezljivosti in e-upravljanju. Svet izpostavlja pomen učinkovitih ukrepov za obravnavanje podnebnih sprememb v skladu s Pariškim sporazumom in za podporo prehodu regije na nizkoogljično gospodarstvo. EU bi morala okrepiti sodelovanje z državami Srednje Azije na področju energije iz obnovljivih virov in energetske učinkovitosti ter pri pospeševanju medsebojnega povezovanja elektroenergetskih sistemov pod enakimi pogoji. Medosebni stiki bodo imeli ključno vlogo tudi pri razvoju partnerstva med EU in Srednjo Azijo.

14. Svet izpostavlja pomen nadaljnjega podpiranja izobraževanja v Srednji Aziji za spodbujanje razvoja, gospodarske diverzifikacije in možnosti za dostojno zaposlitev ter za preprečevanje izključenosti in zmanjšanje tveganja radikalizacije, ki vodi v nasilni ekstremizem, med drugim med mladimi. Svet podpira reforme za izboljšanje kakovosti izobraževanja, visokega šolstva ter poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter za spodbujanje sinergij med izobraževalnimi sistemi, trgov dela in digitalnim izobraževanjem. Potrjuje, da je pripravljen nadalje razvijati programe akademskih izmenjav ter v tem okviru podpirati regionalno sodelovanje in mobilnost. Svet spodbuja sodelovanje med visokošolskimi ustanovami EU in Srednje Azije ter izmenjavo študentov, akademikov in raziskovalcev. Spodbuditi bi bilo treba tudi sodelovanje na področju kulture in turizma, da bi dosegli socialne in gospodarske koristi.
15. Več držav Srednje Azije je doseglo visoko stopnjo razvoja, toda v regiji so potrebni novi modeli gospodarske rasti, strukturne reforme, gospodarska diverzifikacija in zmanjšanje socialno-ekonomskih neenakosti, da bi se okrepile razvojne koristi. Izvajanje agende za trajnostni razvoj do leta 2030 ponuja veliko priložnosti za skupno ukrepanje za trajnostni razvoj.
16. Svet meni, da bi morala nova strategija EU za Srednjo Azijo usmerjati načrtovanje pomoči EU v regijo, vključno s trajnostnimi naložbami Evropske investicijske banke (EIB), in da je treba v okviru prihodnjega sodelovanja najti rešitve za vse nove faze reform v državah Srednje Azije. Svet poudarja, da je treba v prihodnjem načrtovanju finančnega in tehničnega sodelovanja zagotoviti ustrezna finančna sredstva za izvajanje strategije. Poudarja pomen tesnega dopolnjevanja in skladnosti med dvostranskimi in regionalnimi programi Komisije in držav članic ter skupnim načrtovanjem, da bi bil njihov učinek čim večji. V tem okviru Svet tudi priznava pomembno vlogo, ki jo ima v regiji Evropska banka za obnovo in razvoj.

17. Svet poziva visoko predstavnico, naj še okrepi sodelovanje z državami Srednje Azije pri ključnih relevantnih prednostnih nalogah na področju zunanje politike. Izpostavlja, da lahko Srednja Azija pomembno prispeva k reševanju svetovnih izzivov. Cilj sodelovanja na področju podnebnih sprememb bi moralo biti dosledno in učinkovito izvajanje Pariškega sporazuma. Ker si tako EU kot države Vzhodne Azije prizadevajo za svetovni red, ki temelji na pravilih, bi morale tesneje sodelovati v večstranskih forumih, vključno z ZN, OVSE in Svetovno trgovinsko organizacijo (STO). EU si bo zlasti še naprej prizadevala za pristop vseh držav Srednje Azije k STO in zagotavljala ustrezno podporo.
18. Svet poziva k odločnejšemu skupnemu pristopu med institucijami EU in državami članicami pri njihovem sodelovanju z regijo. Pozdravlja odprtje delegacije EU v Turkmenistanu.
19. Posebni predstavnik EU za Srednjo Azijo bi moral še naprej delovati kot kanal za dialog in komunikacijo na najvišji ravni z državami Srednje Azije, da bi se povečali učinkovitost in vidnost EU v regiji.
20. Svet poudarja, da partnerstvo med EU in Srednjo Azijo presega okvire vlad, in se veseli sodelovanja civilne družbe v vseh njegovih razsežnostih. K prihodnjim odnosom mora prispevati širok krog zainteresiranih strani, vključno s poslanci, zasebnim sektorjem, možganskimi trusti ter akademskimi krogi in mladimi.
21. Svet poudarja, da je treba okrepiti strateško komuniciranje EU v Srednji Aziji, da se poveča vidnost EU, izboljša izvajanje njene strategije in okrepijo oprijemljive koristi, ki jih lahko prinese regiji. V zvezi s tem poudarja, kako pomembna sta okolje brez notranjih in zunanjih pritiskov za neodvisne medije ter vloga EU pri podpiranju njegovega razvoja.
22. Svet poziva visoko predstavnico in Evropsko komisijo, naj v tesnem sodelovanju z državami članicami in partnerskimi državami Srednje Azije nadaljujeta delo v zvezi z izvajanjem konkretnih prednostnih nalog, opredeljenih v skupnem sporočilu.